

Srpski mediji se protive promenama u radiodifuznom savetu

Author: [IWPR Balkans](#)

Planovi za promenu nacina izbora clanova Saveta za radiodifuziju zaduzenog za izdavanje dozvola za emitovanje izazivaju protest medijskih udruzenja.

Srpska medijska udruzenja i eksperti protive se vladinom predlogu za izmenu Zakona o radiodifuziji, optuzujuci vlast da tezi vecoj kontroli nad elektronskim medijima.

Krajem jula naci ce se pred srpskim parlamentom na usvajanju vladin predlog kojim ce se, posle dvogodisnjeg odlaganja, okoncati formiranje Saveta za radiodifuziju.

Savet za radiodifuziju nije imao previse sreće do sada. Mada je zakon po osnovu koga je trebalo formirati Savet za radiodifuziju usvojen 2002. godine, ovo telo nije ustanovljeno sve do aprila 2003. godine nakon cega je njegov rad suspendovan zbog zestokih sporenja u vezi sa izborom njegovih clanova.

Posto su Nenad Cekic i Vladimir Cvetkovic (kandidati srpske vlade i skupstine) izabrani iako njihove kandidature nisu objavljene u zakonskom roku, dva clana saveta su iz protesta podneli ostavke.

Takodje, utvrđeno je da kandidat sa Kosova, koji je u biografiji naveo da zivi i radi na Kosovu, zapravo zivi i radi na teritoriji uze Srbije.

Od tada brojni problemi u vezi s izborom clanova tog tela blokiraju pocetak rada saveta, a samim tim se zaustavlja proces legalizacije frekvencija.

Iako brojni elektronski mediji pozdravljaju formiranje saveta, od koga se ocekuje da unese red u postojeci haos sa frekvencijama, narastaju sumnje da je vlada izmenila nacin izbora clanova saveta kako bi obezbedila veci upliv i kontrolu nad njegovim radom.

Prema postojecem zakonu, savet ima devet clanova. Cetiri clana biraju skupstine i vlade Srbije i Vojvodine, a cetiri univerzitet, nevladine organizacije, medijska udruzenja i verske zajednice. Deveti clan saveta je predstavnik Kosova.

Vlada sada predlaze da tri clana, umesto Skupstine Srbije, bira nadlezni skupstinski odbor, ali jos uvek nije obelodanjeno ko ce imenovati clanove ovog odbora. Vlada je, takodje, predlozila brisanje odredbe prema kojoj je za izbor i razresenje clanova Saveta potrebna vecina glasova u parlamentu.

Rade Veljanovski, profesor radio novinarstva na beogradskom Fakultetu politickih nauka i jedan od autora Zakona o radiodifuziji, ocenjuje da ce se ovim izmenama omoguciti veci uticaj vlade na rad saveta.

Veljanovski smatra da ce pored tri clana koja ce predlagati skupstinski odbor vlada takodje moci da racuna na predstavnika Srpske pravoslavne crkve, SPC, a clan saveta sa Kosova – koga ce birati osam vec imenovanih clanova saveta – takodje ce biti pod uticajem vlasti.

"Naime, zbog dobrih odnosa drzave sa Srpskom pravoslavnom crkvom, jasno je da ce predstavnik verskih

zajednica biti iz redova te institucije", kaže on. "Sve u svemu, država na ovaj ili onaj način ima pet članova [saveta], a strukovna udruženja svega tri".

Većina medijskih analitičara također su kritikovali predložene promene Zakona o radiodifuziji. Nekoliko profesionalnih udruženja, uključujući Nezavisno udruženje novinara Srbije, NUNS, Asocijaciju nezavisnih elektronskih medija, ANEM, i beogradski Medija centar su se odmah oglasili i od vlade zatražili da promeni svoju odluku.

Umesto predloženih izmena, ova udruženja sugerisala su da se model predlaganja kandidata sprovede po drugacijem modelu prema kome bi tri kandidata predlagala država, potom bi univerziteti, nevladine organizacije i crkva predlagali još tri kandidata, a preostala tri bi bili kandidati strukovnih udruženja novinara, emitera, kompozitora i dramskih umetnika.

U otvorenom pismu, koje je upućeno srpskom premijeru Vojislavu Kostunici 15. jula, NUNS, ANEM i Medija centar naveli su da je sustina problema sa savetom "preovladjujući uticaj državnih organa na izbor njegovih članova".

"Novopredloženi način izbora članova Saveta onemogućava nezavisnost Saveta i u suprotnosti je sa međunarodnim standardima i sa demokratski uređenim društvom kome težimo", kaže se u pismu.

Pored toga, navedeno je da je predlog izmena radjen bez konsultacija sa novinarskim udruženjima, čime se "stvara antagonizam između medija i vlasti".

Vlada je negirala da teži snazenju sopstvenog uticaja na Savet za radiodifuziju. Dragan Kojadinović, ministar za kulturu i medije, navodi da je ideja Vlade Srbije bila, pre svega, praktična, s ciljem da se ubrzaju stvari u vezi sa radiodifuznim savetom. "Mozemo još godinu dana da se prepiremo, a već smo izgubili dve godine. Dajte da konačno odblokiramo rad saveta", kaže Kojadinović za IWPR.

Odgovarajući na optužbe da će ovakve promene "bitno usporiti proces uključivanja Srbije u evropske integracije" - zbog neusklađenosti sa evropskim standardima, nadležni ministar tvrdi da "primedbe uglavnom daju oni kojima ne odgovara da se pitanje saveta konačno reši".

Ministar Kojadinović tvrdi da se sa predstavnicima strukovnih udruženja sastajao mnogo puta i da predložene izmene, predstavljaju, u stvari, presek onoga o čemu se razgovaralo.

U međuvremenu nije se oglasila nijedna međunarodna organizacija zadužena za nadgledanje medija u Srbiji što ukazuje na činjenicu da su kritike ovakvog pristupa vlade problemima u sferi medija malo verovatni.

Predstavnici OEBS-a, koji su učestvovali u izradi nacrtu zakona, ovog puta nisu konsultovani, pa se nezvanično saznaje da zbog toga nemaju potrebu ni da reaguju.

I predsednik delegacije Evropske komisije u Srbiji i Crnoj Gori, Džefri Baret, izjavio je da je Evropska komisija prevažno zabrinuta zbog nefunkcionisanja Saveta za radiodifuziju.

"Verujemo da je neophodno da savet što pre počne sa radom", rekao je Baret beogradskim medijima u četvrtak, ne precizirajući da li se Evropska komisija slaže sa predloženim izmenama i dopunama zakona.

Milos Zivkovic, advokat ANEM-a, rekao je da bi primeri iz okruzenja trebalo da posluze kao upozorenje Srbiji. Navodeci slucaj Bugarske, gde nije neophodna vecina u parlamentu za izbor (ili razresenje duznosti) clanova Saveta za radiodifuziju, Zivkovic kaze da Bugarima upravo ta cinjenica "stvara velike probleme".

Potom je dodao: "To omogucava svakoj strukturi koja dodje na vlast [u Bugarskoj] da momentalno izmeni sastav Saveta za radiodifuziju".

Bliska proslost nakon sloma Milosevicevog rezima 2000. godine pokazuje koliko je i novim politickim vlastima, ma sa koje pozicije dolazili, stalo da sacuvaju kontrolu nad medijima.

Pod Milosevicem, radio i televizijske stanice bliske tadašnjim vlastima dobijale su dozvole, dok su nezavisnim medijskim organizacijama one uskracivane. Mnogi od njih su radili ilegalno, i jos uvek rade ilegalno, ocekujuci da se formira Savet za radiodifuziju nakon cega bi legalizovali svoj status.

U medjuvremenu, broj nelegalnih radio stanica se stalno uvecavao, a privatizacija elektronskih medija nije jos ni zapocela.

Mnogi od ovih problema ce se razresiti nakon sto Savet za radiodifuziju bude poceo sa radom. Ipak, mnoge medijske organizacije smatraju da predlozeni amandmani na postojeći Zakon o radiodifuziji ukazuju da jos uvek nema mesta slavlju.

Tamara Skrozza je novinarka beogradskog nedeljnika "Vreme".

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/srpski-mediji-se-protive-promenama-u>